No. 1531 Zaterdag 3 Mei 1913. 30ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE HAVENVERBETERING.

Nog nooit werd in de Eerste Kamer der Staten-Generaal zoo sympathiek over Curaçao gesproken, als geschiedde in de zitting van 13 Maart dezes jaars. Uit het debat aldaar gehouden is ons gebleken, dat Nederland iets groots tot stand wil brengen op Curaçao. Op het punt van havenverbetering wil men zich niet beperken tot het strict noodige, het absoluut onontbeerlijke, neen! men wil Curaçao maken tot een moderne haven en de ontwikkeling van ons scheepvaartverkeer bespoedigen. Curaçao moet flink en degelijk geholpen worden, en zoo spoedig mogelijk.

Een oprecht woord van dank meenen wij hier openlijk te moeten uitspreken, een woord van dank aan Regeering en Staten Generaal.

Het best zullen wij onze blijde dankbaarheid toonen, als wij met vertrouwen gebruik maken van deze grootmoedige gezindheid van het Moederland ten onzen opzichte. Onomwonden mogen wij nu ons verlanglijstje openleggen, vast overtuigd, dat royaal zal gehandeld worden om een herlevende Kolonie er nog wat spoediger bovenop te helpen,

De Commissie voor de Handelspolitiek heeft een groote verwachting van een breeden verkeersweg langs den Oostkant onzer haven; de Heeren zijn zelfs van meening, dat deze weg voor de moderne ontwikkeling van ons havenbedrijf niet gemist kan worden.

Toetsen wij deze meening eens aan de plaatselijke toestanden.

Op het oogenblik liggen, aan weerszijden van het invaarkanaal, de Hollandsche, Duitsche, Engelsche en Amerikaansche schepen langs kaden, ruim genoeg voor het lossen en laden der schepen en gemakkelijk *over land* door de passagiers te bereiken.

De Italiaansche en Spaansche booten liggen tegenwoordig vóór het kolendepôt der firma MADURO, maar 1 Augustus a. s. zullen zij kunnen meren langs den nieuwen steiger midden in het Schottegat, waar een aanlegplaats wordt in orde gebracht volgens alle moderne eischen.

De verkeersweg, bedoeld door de Commissie, zou dus slechts dienen voor een paar booten, die aan den Oostkant liggen. De booten aan den Westkant en zij, die in het Schottegat komen, zullen er geen profijt van hebben.

Wij weten wel, dat de Heeren eveneens voorstelden van het Schottegat een groote binnenhaven te maken, waar alle schepen, elk aan eigen pier, zouden komen te liggen. Alle pieren en steigers zouden dan in verbinding staan met dien verkeersweg.

Maar, is dit nu niet een gedwongen ontwikkeling van ons havenbedrijf? Waarom dat alles!

De gewone natuurlijke ontwikkeling vraagt slechts: de tegenwoordige Kleine Werf en Klip-Werf te bestraten of te asfalteeren, van loodsen en kranen, van licht en water te voorzien om ze tot meer moderne kaden te maken. Ze liggen midden in het stadsgedeelte en dus overal dicht bij. Met een paar motorbootjes kunnen passagiers en goederen snel en gemakkelijk vervoerd worden.

De groote moeilijkheid zit hem echter in de omstandigheid, dat deze beide werven particulier eigendom zijn, en nog wel van een Nederlandsche Vereeniging, de CURAÇAOSCHE HANDEL MAATSCHAPPY. Mogen wij nu niet redelijk veronderstellen, dat deze Maatschappij toch ook wel activiteit genoeg bezit om deze aanlegplaatsen volgens meer moderne eischen te gaan in richten?

Daarenboven, de concurrentie zal haar hiertoe wel dwingen. De firma S. E. L. MADURO S. SONS is reeds lang voorgegaan; zij zal wel moeten volgen.

In het onvoorziene geval, dat deze Maatschappij het niet noodig zou oordeelen mede te helpen om Curaçao een meer modern aanzien te geven, zal de Staat toch wel over voldoende kracht beschikken om deze Maatschappij in de goede richting te dringen en anders, ter wille van het algemeen belang, het zaakje van haar over te nemen.

De plannen van de Commissie voor de Handelspolitiek gaan veel verder dan hier algemeen wordt noodig geoordeeld.

Zij blijven van ons voor groote waarde bij sterkere uitbreiding van ons havenbedrijf in de toekomst. Zouden zij echter reeds nu worden uitgevoerd, dan is de sprong te groot, de geleidelijke ontwikkeling verbroken en zal het Schottegat te modern afsteken bij de ouderwetsche inrichting van het invaarkanaal. Laat ons dit eerst in orde brengen en telkens geleidelijk verder gaan.

Ook wij zijn sterk voor een nieuwen verkeersweg, niet over land, maar over water. De motorbootjes, moeten er komen. Talmen de agenten der verschillende lijnen er nog langer mede, dan zou het Gouvernement een *watertram* moeten in dienst stellen.

Maar, misschien, dat de Heeren Agenten, de Hotelhouders en particulieren wachten op het uitdiepen van de haven aan de Oostzijde. De motorbootjes kunnen aan den Waterkant niet landen, omdat het te ondiep is. Laat het Gouvernement daar dan mee beginnen.

Ook de verlichting van het havenkanaal moet verbeterd.

Bij donkere maan is het absolute duisternis op het water.

Toch is er nogal verkeer over het kanaal, als de booten 's avonds, of 's nachts in-en uitvaren. Aan weerszijden van het kanaal moet een reeks flinke booglampen geplaatst worden. Het havenkanaal mag niet in duisternis blijven gehuld. Met meer moderne verlichting der haven kan men ook al aanstonds beginnen.

De actieve firma S. E. L. MADURO & SONS zullen natuurlijk ook hun nieuwe steigers en kaden in het Schottegat moeten verlichten voor de schepen, die 's avonds, of 's nachts kolen in komen nemen. Wat een prachtige gelegenheid voor het Gouvernement om met die firma in overleg te treden ter verkrijging van een helderder verlichting onzer haven. Een afzonderlijke centrale voor Schottegat en haven zou ook nog in verder verwijderde toekomst voldoende licht kunnen verschaffen, wanneer de scheepvaart zich nog meer gaat uitbreiden.

Over de betere inrichting van het Waaigat als vluchthaven voor de zeilschepen hebben we vroeger reeds gesproken, wij wenschen daarom ten slotte nog een cardinaal punt te behandelen, waarvoor wij de volle aandacht vragen.

Aan de Westzijde is een flinke open ruimte, wij noemden het de Klip-Werf, waarvan een prachtkade gemaakt kan worden.

Dat is voorshands nog 't werk van particulieren.

Wat kan hier echter het Gouvernement doen?

De Klip is niet te bereiken, over land, dan door de sterk oploopende, zeer nauwe Klipstraat. Dan gaat men een nauw poortje door en hobbelt over ongelijke rotssteenen weer naar beneden.

Dat is allesbehalve modern. De vele vreemdelingen, die met de Red „D" boot, welke daar meestal aanlegt, onze haven bezoeken, krijgen daardoor een rommelindruk van de stad. Daarbij, voor dames, kinderen, en bejaarde lieden is het een zeer ongemakkelijke doorgang.

Auto's en rijtuigen kunnen nauwelijks het straatje door en moeten een kwartier omrijden om in de stad terug te komen

Het zwaarste ondervindt echter de sjouwer de moeilijkheid om de zware vrachten op en af te sjouwen langs bobbeligen, ongelijken weg.

Als de Commissie voor de Handelspolitiek de plaatselijke toestanden kende, had zij allereerst voorgesteld een verkeersweg aan te leggen van de aanleggplaats der Red„ „D." booten recht naar de Breede Straat, vlak langs het water. Een particulier erf en twee huizen moeten dan genaast worden, maar van onteigenen is die Commissie niet bang. Het geld schijnt er voor disponibel.

Zie, dan wordt onze haven modern! Dan hebben wij aan weerskanten een flinke, breede kade, een gemakkelijke en korte verbinding van de stad naar de aanlegplaats der schepen.

Allons Curaçao, vooruit!

Nederland wacht met ongeduld op plannen voor de havenverbetering van Curaçao.

Hierboven gaven wij het onze.

De Nieuwe Begrooting

IN DEN

Kolonialen Raad

Eindverslag

Vele leden meenden een ernstig woord van protest tegen het kenbaar gemaakte voornemen van den Minister van Koloniën, om de door den Gouverneur onlangs voorgestelde doch door den Kolonialen Raad verworpen regeling van de subsidie aan de bijzondere scholen bij Koninklijk Besluit te doen vaststellen, niet achterwege te mogen houden.

De wijze, waarop in deze aangelegenheid door de Regeering tegenover den Raad gehandeld is geworden, werd door deze leden in hooge mate grievend voor dit College geacht.

Eerst werd er in de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 22n December 1911, ter gelegenheid van de behandeling van de Curaçaosche begrooting voor het dienstjaar 1912, een soort van afspraak tusschen het lid Van Vuuren en Z E. den Minister van Koloniën gemaakt omtrent de subsidieëring van de bijzondere Roomsch-Katholieke scholen, waarbij genoemd lid o.a. de volgende, van al heel weinig deferentie voor den Kolonialen Raad getuigende woorden uitsprak: „het bijzonder onderwijs zal toch worden geholpen, zoo niet met dan tegen hen".

En nu de subsidieregeling, die daarna door den Gouverneur bij den Raad is ingediend, door deze verworpen is, wordt de Koloniale Raad maar eenvoudig ter zijde geschoven en handelt de Minister overeenkomstig de bedreiging van den heer Van Vuuren aan het adres van den Raad.

Wat, zoo werd gevraagd, blijft er over van de autonomie van den Kolonialen wetgever, wanneer zijne beslissingen zoo weinig worden geëerbiedigd?

Enkele leden konden zich met voorgaande beschouwingen niet vereenigen.

De Raad had zich, h. i., op het standpunt te stellen, dat hij niet is de hoogste wetgever, maar dat boven hem een hoogere macht is geplaatst, die, handelende als de Minister van Koloniën zich nu voorstelt te doen, binnen de grenzen van hare bevoegdheid blijft.

Trouwens, aldus deze leden, is het niet de eerste maal, dat door den wetgever in Nederland beslissingen van den Raad worden gewijzigd. Bij de begrootingen komt het herhaaldelijk voor, dat posten, welke door den Raad zijn goedgekeurd, bij de behandeling in de Staten-Generaal van de begrooting worden afgevoerd en omgekeerd. En de Raad heeft daartegen nooit geprotesteerd.

Van eerstvermelde zijde werd echter tegen deze beschouwing aangevoerd, dat de gevallen geenszins gelijk zijn. De begrooting toch wordt, zoolang voor het doen sluiten daarvan subsidie van het Moederland wordt vereischt, door den Raad slechts voorloopig vastgesteld; de definitieve vaststelling geschiedt door den Wetgever in het Moederland, terwijl in het geval van de subsidieregeling eene definitieve beslissing van den Raad werd gevraagd.

Overigens heeft het herhaaldelijk wijzigen van de begrooting wel degelijk ontstemming veroorzaakt en is dat zelfs een der redenen geweest waarom nog niet zoo heel lang geleden elf leden van den Raad hun mandaat hebben nedergelegd. En nog bij het Voorloopig Verslag over de begrooting van 1912 heeft de Raad— toen eenstemming — het betreurd, dat de Minister van Koloniën het heeft kunnen goedvinden om posten, die door den Kolonialen wetgever waren goedgekeurd, van de begrooting af te voeren.

Dat overigens de Minister hier zoo geheel binnen de grenzen van zijne bevoegdheid zou zijn, als de „enkele leden" het meenen, werd door verscheidene leden ten sterkste betwijfeld. Formeel misschien, maar naar den geest van het Regeeringsreglement zeer beslist niet. Volkomen konden deze leden zich vereenigen met de h.i. zeer juiste en logische opvatting van artt. 48 en 49 van het Regeeringsreglement van den heer Van Deventer in de vergadering van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 13 Maart j.l.

Ter sprake werd gebracht, en wel naar aanleiding van de redevoeringen in bedoelde vergadering van de heeren d'Aumale van Hardenbroek en Kraus, de havenverbetering te Curaçao.

Verscheidene leden verklaarden het zeer begrijpelijk te vinden, dat de houding van den Raad, laatstelijk in deze aangelegenheid aangenomen, op die heeren een zeer zonderlingen indruk heeft gemaakt. Ook h.i. had de Raad beter van zijne belangstelling in alle zaken de Kolonie betref-

LIEFDE EN LIJDEN.

(Historische Roman.)

XVII.

Ter herinnering: Een jong krijgsman, Edgar Gloswood, is onschuldig veroordeeld tot het verrichten van mijnarbeid. Zijne vrouw Anna is hem met hun dochtertje in zijne ballingschap gevolgd; de vader van Anna heeft zich in Helstone gevestigd, nabij de mijnen van Cornwall, maar wordt nooit tot zijne dochter toegelaten. Een zekere Deyman, die Edgar verpleegde tijdens zijne ziekte, heeft den Graaf bezocht en men is overeengekomen, dat Anna zich in 't geheim naar Helstone zou begeven.

De oude Graaf van Ellislaw deelde uit voorzichtigheid aan niemand, zelfs niet aan zijne bedienden mede dat hij bezoek zou ontvangen van zijne dochter. Deyman had bij zijn vertrek naar Cornwall als laatste raadgeving nog gezegd, om zich tegenover niemand uit te laten omtrent hetgeen zij samen hadden overlegd.

Deyman spoedde zich toen weer terug naar Cornwall, waar Anna hem reeds ongeduldig over zijn lang wegblijven, aan de deur van haar huisje stond op te wachten. Deyman groette haar reeds uit de verte en gaf haar door eenige teekens te kennen, dat hij goed nieuws medebracht.

Binnengekomen, overstelpte zij hem met vragen toen ze vernomen had, dat haar vader zich in Helstone bevond.

„Ziet ge wel, Edgar, zoo zeide ze opgewekt, dat ik me niet vergiste, toen ik u er opmerkzaam op maakte, dat vader in de verte liep te wandelen?"

En zich onmiddellijk daarop weder tot Deyman richtend, vroeg ze:

„En wanneer komt vader ons nu bezoeken?"

„Ja, zoo was zijn antwoord, ook daar heb ik met hem over gesproken; maar dat gaat zoo gemakkelijk niet, meermalen heeft hij, onder allerlei voorwendsels, toegang tot de mijnen verzocht, maar telkens te vergeefs! Daarom heb ik met hem aldus afgesproken: Gij vraagt, aan Smedly om voor zaken u eenige dagen naar Helstone te mogen begeven en gaat dan uwen vader bezoeken."

„Ik vind 't uitstekend, zoo mengde zich Edgar in het gesprek; maar nu men het verlof om te gaan wandelen heeft ingetrokken, omdat men iets ging vermoeden, vooral omdat een der begeleiders ons eens heeft verboden om verder te gaan, ja, nu is 't niet waarschijnlijk, dat men u zal toestaan naar Helstone te reizen. En wat zult ge doen, als men u eenmaal geweigerd heeft?"

„Daarom, zoo ging Anna verder, is 't beter, dunkt me, dat ik me in 't geheim erheen begeef; vindt gij ook niet, Deyman"?

„Ik dacht er juist zoo over, was zijn antwoord; en daar niemand mij heeft gezien, behoeft ge niet zoolang te wachten, om alle argwaan weg te nemen".

„Edgar, zoudt gij niet medegaan?" vroeg Anna

„Dat is te gevaarlijk voor ons beiden, vrouw; ontdekt men ons, dan worden wij onverbiddelijk ter dood veroordeeld omdat wij een poging tot ontvluchting hebben aangewend. Neen, begeef u morgen zeer vroeg naar Helstone, en laat Deyman voor u uitgaan, om den weg te wijzen. Ik blijf alleen hier met de kleine Anna!"

Zoo gezegd zoo gedaan. Den volgenden morgen, zeer vroeg, — de zon was nog niet opgegaan, zoodat alles nog in 't half-duister was gehuld — verliet Deyman het drietal en begaf zich op weg naar Helstone.

Toen deze uit het gezicht was, omhelsden de beide echtgenooten elkanderen, en gaven elkander een afscheids kus. Edgar verzocht Anna, zijne meest hartelijke groeten over te brengen aan zijn schoonvader. Toen nog even naar het wiegje, waar de kleine rustig sluimerde; ook daar een afscheidskusje gedrukt op dat onschuldig kinderkopje en dan nog een. „Tot weerziens" riep zij tot Edgar en voort ging ze nu, met kloppend hart, naar een huis, dat ze niet kende, maar waar ze zeker wist haar vader te zullen treffen.

Ze had zoolang gehoopt, hem eens te kunnen spreken! Nu zou dan hare hoop verwezenlijkt worden; maar ze kan 't haast niet gelooven.

„Neen, zoo dacht ze onder het voortgaan, dat is te veel troost voor me! Ik heb tot heden op mijn levensweg niets dan kruisen en wederwaardigheden ontmoet; aan den horizon van mijn leven heb ik nooit iets anders gezien dan donkere wolken; nu schijnt zich echter door al die wolken heen een kleine lichtstraal heen te boren, misschien de opkomst van mijn gelukszon; want „gelukkig zijn", ik heb 't tot heden nog niet gekend!"

Zoo mijmerend, was ze gekomen op de plaats, waar Deyman haar wachtte. Ze was verheugd, weer bij hem te wezen; want zich zoo geheel alleen als jonge vrouw in onbekende oorden als een vluchtelinge voort te spoeden, ze schrok, toen ze eens goed nadacht, wat ze was begonnen.

Samen gingen ze nu verder. Eerst sprak men geen woord. Waarom niet? Ja, dat wisten ze zelf niet goed.

„We zijn er bijna", zeidde tenlaatste Deyman.

„Zoo, antwoordde Anna; maar ik kan me niet voorstellen, hoe alles

fende blijk gegeven, wanneer hij zich minder lakoniek had uitgesproken over de plannen met betrekking tot de havenverbetering.

Wat is echter het geval?

Bij missive van den Gouverneur d. d. 3 September 1912 werd aan den Raad mededeeling gedaan van de werken die zouden worden uitgevoerd.

Daarna kwam onder dagteekening van 29 Otober d. a. v. een tweede missive van den Gouverneur in over hetzelfde onderwerp, waarbij, voor het geval dat de Raad nog mocht meenen, dat hij zou worden gekend in de maatregelen die in het belang van de scheepvaart zouden worden genomen, uitdrukkelijk werd verklaard, dat dat niet in de bedoeling lag.

Bij verscheidene leden was hierdoor den indruk gewekt, dat de zaak reeds geheel en al beklonken was en dat 's Raads advies al heel weinig gewicht in de schaal zou leggen.

De bijvoeging aan het slot van laatstgemelde missive: „dat indien de Raad ten deze gebruik wenschte te maken van de bevoegdheid in art. 95 van het Regeeringsreglement omschreven, zulks zeer zeker op prijs zou worden gesteld", hadden deze leden beschouwd als eene hoffelijkheid en niets meer.

Andere leden konden echter deze zienswijze niet deelen, daar h. i., waar van Bestuurswege uitdrukkelijk verklaard werd, dat er prijs op zou worden gesteld, indien de Raad van zijne gemelde bevoegdheid gebruik zou willen maken, er geen reden bestond om aan te nemen, dat ook met het advies geen rekening zou worden gehouden.

Dat overigens de Raad zich niet geheel en al overschillig heeft betoond omtrent de havenverbetering, kan o. a. blijken uit het feit, dat reeds bij het Voorloopig Verslag over de begrooting voor 1912—dus begin 1911 — de Raad met klem aandrong op een spoedig ter hand nemen van de verbreeding van den havenmond en uit de rede van het lid De Vries ter gelegenheid van de behandeling van voormelde begrooting uitgesproken, waarin aangedrongen werd op een verbreeding tot meer dan 65 Meter (zooals toen in het voornemen lag) en op eene onbekrompen belichting van de kusten van Bonaire, Curaçao en Aruba, om de schepen te dwingen of te lokken den weg langs deze eilanden te volgen.

Eene sterke belichting der kusten en eene veilige, op alle tijden binnen te loopen haven werd door den Raad voorloopig het voornaamste geacht. Van het particulier initiatief verwachtte hij voor de naaste toekomst veel voor het maken van reclame voor de haven en voor de faciliteiten voor laden en lossen.

Eenige leden vestigden alsnog speciaal de aandacht van het Bestuur op de slechte verhouding, die op de Hendrikschool tusschen het hoofd en de overige onderwijzers bestaat.

Reeds bij de behandeling van de vorige begrooting is van verschillende zijden op deze slechte verhouding gewezen, en sedert schijnt de toestand niet verbeterd, veeleer verslimmerd te zijn.

Door het, naar het schijnt ontactvol en vitterig, optreden van bedoeld hoofd wordt de goede gang van het onderwijs belemmerd. Niemand toch zal durven ontkennen, dat onaangenaamheden tusschen de verschillende leden van het onderwijzend personeel, zooals sinds het tegenwoordig hoofd aan de Hendrikschool verbonden is daar nogal vaak voorkomen, nadeelig moeten werken op het onderwijs.

Andere leden evenwel meenden geen vrijheid te mogen vinden om mede te gaan met het zooeven gezegde, daar h. i. de fout even goed bij de andere onderwijzers, althans bij eenige hunner, zou kunnen worden gezocht, en er voor hen op dit oogenblik geen voldoende gegevens beschikbaar zijn om een onpartijdig oordeel te kunnen vellen

Verder werd er op gewezen, dat gelijk indertijd ten opzichte van de normaalschool, het hoofd thans tegenover een anderen cursus, die aan de school verbonden is, afbrekend optreedt, immers gegadigden afraadt dien te bezoeken.

Kan, zoo werd gevraagd, het Bestuur geene maatregelen nemen, om een einde te maken aan deze tegenwerking van het openbaar onderwijs?

Wat het afraden van belanghebbenden om den bedoelden cursus te bezoeken aangaat, had een lid vernomen, dat dit geschiedt bij leerlingen van de school, daar het hoofd het niet wenschelijk vindt, dat school en bijzondere cursus tegelijkertijd bezocht worden.

De aandacht werd er op gevestigd, dat dit jaar wederom, evenals een of twee jaren geleden, de leerboekjes en andere leermiddelen zeer lang na den aanvang van den cursus uit Nederland zijn ontvangen, naar men ingelicht was drie maanden te laat. Hoe komt het, zoo vroeg men, dat deze onregelmatigheid zich in den laatsten tijd zoo vaak voordoet, en wat moet er van het openbaar onderwijs op deze wijze wel te rechtkomen!

Een lid vroeg of het Bestuur naar aanleiding van de cijfers of getallen van het aantal kinderen die in de termen vallen om school te gaan, welke door het lid Winkel eenigen tijd geleden in eene vergadering van den Raad gereleveerd zijn, eenig onderzoek heeft ingesteld omtrent de cijfers, die door de hoofden van de bijzondere scholen worden opgegeven, en verder op welken grondslag de uitkeering van de subsidie voor het bijzonder onderwijs geschiedt.

Het had de aandacht van enkele leden getrokken, dat de Memorie van Antwoord in zake een (eventueel) op Simpsonsbaai op Sint Martin op te richten openbare school slechts gewag maakt van de meening van den Gezaghebber. Heeft deze aangelegenheid niet ook een punt van behandeling uitgemaakt in den Raad van Politie en bestond of bestaat er daaromtrent geen verschil van meening tusschen Gezaghebber en Raad van Politie?

Een lid wenschte alsnog te doen uitkomen, dat hij, om redenen reeds meermalen uiteengezet, geen vrijheid zou kunnen vinden om ook voor het volgend jaar een begrootingspost, zij het dat ook *Pro Memorie*, voor maatregelen in het belang van de visscherij te voteeren.

De Residentiebode schrijft:

Men kent de Curaçaosche onderwijskwestie. Enkele bekrompen liberalen volgen met moed en overmoed hun voorgangers in patria en willen in de kleine kolonie met alle geweld het vrije onderwijs er onder houden.

Zoo goed als heel de kolonie stond daartegen op en de minister van Koloniën heeft ingezien, dat zoo ooit, thans voor de Regeering de tijd is aangebroken om in te grijpen en recht te doen.

Wijl het hier een zaak geldt zoo belangrijk als het onderwijs, hadden wij wel verwacht, dat de liberalen het ingrijpen der Regeering zouden afkeuren.

Thans is die afkeuring inderdaad gekomen.

De *Nieuwe Rott. Crt.*, het geval besprekend, zegt, dat, al is de handelwijs van den minister wettig, ze nog niet staatkundig is. En het blad tracht aan te toonen, dat hier een „reactionnaire" poging aanwezig is om het vertegenwoordigend karakter van den Raad van Curaçao afbreuk te doen.

De *N. R. Ct.* is daarbij zoo handig, de kwestie waar het om gaat geheel uit te schakelen; „de inhoud van het ontwerp blijve hier geheel buiten debat", zegt ze. Maar die inhoud moet hier juist niet buiten debat gehouden worden.

Immers, waar het blad voorop zet, dat de minister formeel geheel in zijn recht is, als hij een Koninklijk Besluit in plaats van een koloniale verordening wil stellen, dient juist „de inhoud van het ontwerp" de maatstaf ter beoordeeling te zijn.

En dan kunnen we met de *N. R. Ct.* waarschuwen:

„Wie het recente votum van den Kolonialen Raad op Curaçao betreuren en op dien grond hopen, dat de minister het ongedaan make, zullen toch wel gevoelen, hoe deerlijk het zwaard, dat hun heden dient, hen morgen en overmorgen in de hand van een anderen minister zou kunnen wonden.

Wij hopen, in het belang van koloniën en moederland beide, dat de Eerste Kamer nu, en, als de minister mocht doorzetten, de Raad van State straks, zulke gedurige inbreuken op de zelfwetgeving der autoriteiten in de koloniën niet zullen behandelen als bagatel."

Maar — al waarschuwen ook wij voor „gedurige inbreuken" en al dient van het formeele recht van het Moederland hier slechts spaarzaam gebruik gemaakt te worden — we zeggen toch tegelijkertijd, dat de *N. R. Ct* zelf de kwestie „en bagatelle" schijnt te behandelen. Het vrije onderwijs is een levenskwestie en, zoo ooit, dan is hier „inbreuk op de zelfwetgeving" geoorloofd. Die inbreuk moge bij andere gelegenheden als bagatel behandeld zijn, thans is daarvan allerminst sprake.

Zoolang een bekrompen Raad als die van Curaçao niet inziet het groote belang, dat een bevolking als de hare heeft bij goed onderwijs, hetwelk die bevolking ten volle kan vertrouwen; zoolang die Raad zich met „reactionnaire" en onrechtvaardige „staatkunde" ophoudt, geeft hij blijk nog niet precies berekend te zijn voor zelfwetgeving en is tusschenkomst van het Moederland dringend noodzakelijk."

Het Centrum zegt zeer juist:

Herhalend, wat de *N. R. Crt* een dag te voren geschreven had, brandmerkte het lid der Eerste Kamer mr. Van Deventer in de zitting van gisteren het voornemen van den minister van Koloniën, om het subsidie van de bijzondere school op Curaçao te verhoogen, buiten den Raad dier Kolonie om, als reactionnair.

De minister had niet veel moeite om dezen aanval af te staan.

En zelf een oppositie courant als het *Handelsblad* geeft als haar oordeel te kennen, dat de heer Van Deventer misschien wat ver ging door toepassing van art. 48 zoo kras af te keuren.

De wetgever, aldus de Kamer—Overzicht schijver van dit blad, heeft nu eenmaal de mogelijkheid willen openen van een zekere moederlandsche censuur over de Koloniale verordeningen. Een wezenlijke, volle autonomie is dan ook in beginsel niet aan de Kolonie toegekend. En men moet ook niet vergeten, dunkt ons, dat de Koloniale Raad geen vertegenwoordigend lichaam is, geen door de bevolking gekozen lichaam, maar een college, dat door den Koning wordt benoemd en van den zelfde Staatsrechtelijken oorsprong is als de gouverneur. Is er zooals in deze conflict tusschen den Gouverneur en den Kolonialen Raad, dan kan er wel degelijk reden tot inmenging voor de Landsregeering zijn.

Dit is redelijk en duidelijk."

NOOT VAN DE REDACTIE

De Oppositie-leden van den Kolonialen Raad schijnen hun eigen positie niet te kennen. De Heer VAN VUUREN had hun reeds jaren te voren duidelijk gezegd wat het verlangen was der Hooge Regeering en der Staten Generaal.

Toch stemden de Heeren de subsidieverhooging af en gingen botweg in tegen het zoo duidelijk uitgedrukte verlangen der Hoogere Regeering.

Natuurlijk, de Nederlandsche Regeering gaat haar gang. Zij gaf gelegenheid aan den Kolonialen Raad om met Haar mee te werken tot verhooging der subsidie; nu de Raad tegenwerkte en afstemde, zal een te ondervinden vernedering komen op rekening van eigen schuld.

Hoe kunnen de Heeren nog ontstemd zijn? Zij keeren de zaken om. Niet de Regeering moet met den Raad, maar de Raad moet met de Regeering meewerken. De autonomie der Kolonie beteekent niet het moedwillig doorzetten van eigen verkeerden wil tegen het algemeen, goed begrepen, belang der Kolonie.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN

Het Einverslag.

De Gouverneur is het geheel eens met de leden, die van oordeel zijn, dat Z. E. de Minister van Koloniën door in casu een Koninklijk Besluit uit te lokken, waarbij de subsidieering van het bijzonder onderwijs zal worden geregeld, in het minst niet zal handelen tegen den geest van het Regeeringsreglement.

Zooals die leden terecht opmerken, kan de Raad zich niet stellen op het standpunt, dat hij de hoogste wetgever is. En daarom heeft de Regeering in het Moederland zeker het recht om, waar Zij zich in een aangelegenheid als de onderhavige met de beslissing van den Raad niet kan vereenigen, bij Koninklijk Besluit of bij een regeling tot stand te brengen, die Zij billijk en gewenscht acht.

Wat betreft de quaestie van het inwinnen van het oordeel van den Raad omtrent de voorgenomen havenverbetering meent de Gouverneur het volgende te moeten mededeelen.

Het voornaamste punt in deze, de verbreeding van den havenmond, was in den Raad behandeld, doordat er een post op de begrooting voor was uitgetrokken.

Ook voor het aanbrengen van een nieuw licht op Klein Curaçao en voor het plaatsen van lichten op Westpunt en in de haven van Curaçao, waren credieten aangevraagd; zoodat de plannen dienaangaande aan den Raad bekend waren.

Om den Raad geheel op de hoogte te stellen van de plannen van het Bestuur, zond de Gouverneur zijn schrijven, dd. 3 September 1912, No. 2865, waarin werd meegedeeld, welke werken er ter verbetering van de haven in het belang van de scheepvaart zouden worden uitgevoerd.

Verder meende de Gouverneur niet te kunnen gaan.

De Raad is geen adviseerend lichaam, evenmin als bijv. de Staten-Generaal in Holland. En daarom kon er door het Bestuur geen advies van den Raad worden gevraagd omtrent wat deze oordeelde, dat er in het belang van de scheepvaart alsnog gedaan zou moeten worden.

Wenschte de Raad zich dienaangaande te verklaren, dan kon hij, naar de Gouverneur meende, dit doen door gebruik te maken van het recht, hem toegekend in art. 95 van het Regeeringsreglement.

Daar echter Z. E. de Minister van Koloniën het mogelijk achtte, dat de toezegging bij de behandeling van de begrooting door den Administrateur van financiën gedaan, „dat de Raad te zijner tijd in de gelegenheid zou worden gesteld zich over het rapport van de Commissie voor de handelspolitiek uit te spreken" bij den Raad de meening had doen ontstaan, dat er dienaangaande nog bepaalde voorstellen zouden volgen, en dat de Raad daarom misschien van het recht, in art. 95 van het Regeeringsreglement omschreven, geen gebruik had gemaakt, zond de Gouverneur zijn schrijven, dd. 29 October 1912 No. 3445, waarin gezegd werd, dat het zeer zeker op prijs zou worden gesteld, zoo de Raad alsnog van dat recht gebruik zou willen maken.

De Gouverneur is het geheel eens met de leden, die van oordeel zijn, dat de minder goede verstandhouding, die er tusschen sommige onderwijzers van de Hendrikschool bestaat, niet dan nadeelig kan werken op het onderwijs. Hij kan dan ook verklaren, dat hij al het mogelijke heeft gedaan om te trachten, die verhouding beter te doen worden, of ten minste te zorgen, dat de nadeelige invloed er van op het onderwijs zoo min mogelijk zij. Dit eerste is hem zeker niet altijd gelukt.

Zooals het bij dergelijke quaesties gewoonlijk gaat, meent ieder der twistende partijen het recht aan zijn zijde te hebben en is het in de speciale gevallen, die aan iemands oordeel worden onderworpen, dikwijls onmogeliik uit te maken, wie nu feitelijk de meeste schuld heeft.

De beschuldiging, dat het hoofd der school het openbaar onderwijs zou afbreken, acht de Gouverneur geheel ongegrond.

De feiten, waaruit dit zou moeten blijken, zijn ook hem ter oore gekomen, doch bewijzen, naar hij meent, te dien opzichte niets.

Dat het hoofd der school een meisje den raad geeft, om nog niet naar de normaallessen te gaan, voor zij de achtste klasse der school heeft afgeloopen, of een leerling, om den cursus van boekhouden niet te volgen, voor en aleer hij de negende klasse aan de Hendrikschool heeft afgemaakt, kan volstrekt niet als een tegenwerken van die lessen gelden.

Het heeft bij de schoolcommissie en bij de Gouverneur een punt van overweging uitgemaakt of men voor den cursus van boekhouden dien eisch niet zou stellen. Alleen de overtuiging, dat er zich hier gevallen kunnen voordoen, dat een leerling de negende klasse niet kan afloopen en toch gaarne in zijn vrije uren nog wat lessen in boekhouden, handelscorrespondentie etc. wil nemen, heeft èn de schoolcommissie èn de Gouverneur het verkieselijk doen achten dit niet te doen.

De groote ijver, waarmee het hoofd der school zijn lessen geeft, en de moeite die hij neemt om de leerlingen zooveel mogelijk te ontwikkelen, zijn het beste bewijs tegen de, volgens den Gouverneur, geheel onverdiende beschuldiging, dat hij het openbaar onderwijs zou tegenwerken.

Daar de Gouverneur geen oogenblik heeft getwijfeld aan de volkomen betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de personen, die het getal kinderen opgaven, welke voor de subsidie in aanmerking kwamen, en o.a. bij zijn herhaalde schoolbezoeken, zoo veel kinderen op de scholen aantrof, dat het aantal de officieele opgaven in alle opzichten geloofwaardig deed achten, heeft hij geen reden gevonden om, naar aanleiding van de, naar zijne meening, geheel ongegronde en onjuist gemotiveerde veronderstelling van een lid van den Raad, dat er meer kinderen werden opgegeven dan er werkelijk op school gingen, een onderzoek te doen instellen.

De subsidie wordt berekend naar het aantal schoolgaande kinderen, die in het afgeloopen jaar, volgens art. 47 van de onderwijsverordening, als schoolgaande kinderen waren te beschouwen.

---

af zal loopen; ik ben met mezelf in tweestrijd; ik begrijp mezelf niet. Als ik het lijden in de schrilste kleuren voor me zie, dan schrik ik er voor terug en kom ik inwendig in opstand tegen God; en nu God me op den weg der vertroosting leidt, nu twijfel ik aan de waarheid van hetgeen me te wachten staat!"

„Ja, Anna, dat is voor mij geen raadsel; iemand, die zoo veel kruisen te dragen heeft gehad, twijfelt aan het bestaan van een leven zonder die zware kruisen; maar bedenk steeds, dat het kruis de verbinding is tusschen tijd en eeuwigheid! Nog eenige minuten en we staan voor het huis, waar we wezen moeten", zoo brak Deyman de gedachtengang van Anna af.

„Waar ergens", vroeg Anna?

„Als we bij dien boom afslaan, zien we het huis recht voor ons liggen, hernam Deyman.

En werkelijk, zoo was 't; Anna en Deyman stonden plotseling voor een tamelijk groot huis, uit zware steenen in middeleeuwschen stijl opgetrokken; het lag een weinig in de hoogte bijna geheel en al verscholen achter een dubbele rij zware boomen.

„Ik weet 't niet, zoo sprak Anna tot Deyman, maar hoe meer ik naderde tot het doel van onzen tocht, des te banger werd het me om het hart. Ik heb al zooveel lijden doorstaan, dat ik niet meer durf hopen op geluk. Ik ben in de onmiddelijke nabijheid van hem, naar wien ik zoozeer verlangde en toch, me dunkt, ik zal mijnen vader niet meer zien!"

Deyman had ondertusschen den koperen klopper driemaal tegen de deur doen slaan; maar er was nog geen antwoord gekomen. Hij klopte nog eens; nu wat harder; dezelfde stilte bleef voortduren.

„Gij hebt u toch niet vergist tenopzichte van het huis, Deyman?" vroeg Anna.

„Volstrekt niet, antwoordde hij; ziet gij daarboven niet, dat er in die kamer menschen heen en weder loopen?"

„Ja, hernam Anna, wat zou dat beteekenen; weet ge zeker, dat we aan het juiste huis hebben aangeklopt?"

„Daar twijfel ik geen oogenblik aan!"

„Als dan alles maar in orde is! Zouden ze ons misschien hebben bespied? Als vader toch maar niet!.... O God!"......

„Wat is er?" klonk het van boven.

„Zijn we hier bij den Graaf van Ellislaw? vroeg Anna onmiddelijk op 't hooren van die stem.

„Ja, maar gij kunt hem onmogelijk spreken!"

„O, God, het is Tom, zeide Anna, die nu de stem van haren voormaligen stalmeester terugkende.

„Tom, zoo riep ze toen, kent ge mij niet meer?

Ik ben Anna, de dochter van den Graaf, uw Meester! Waar is Betta? Is zij ook hier?"

„Ja, klinkt het terug, ze is bij den Graaf in de kamer" Betta, die alles gehoord had, kwam nu ook toegeloopen, om te zien, of werkelijk Anna beneden stond.

Anna sloeg den grooten doek van haar hoofd, dien ze uit Cornwall had medegenomen, om haar gelaat te verbergen, zoo ze iemand mocht ontmoeten.

„Zeker, nu ken ik u terug, zeide Betta haar; wacht, ik kom beneden. Ze ging de trap van het voorhuis af, opende de deur en stond toen voor haar oude meesteres.

„Och, Anna, zoo klonk 't, terwijl ze hare handen greep, kind, hoe maakt ge het? En wie is die persoon", vroeg Betta, op Deyman wijzend?

„Dat is iemand, aan wien wij veel verschuldigd zijn; hij heeft mij hierheen gebracht; gij kunt hem volkomen vertrouwen, nietwaar Deyman?"

„Tot in den dood", was zijn antwoord.

„Maar waar is vader, Betta?"

„Boven; hij slaapt op het oogenblik!"

„Dat is niets; ik ben hierheen gekomen, om hem te zien; ik wil er heen! Wijs me den weg!"

„Ja, maar de Graaf is een weinig ongesteld: het onverwachte weerzien zijner dochter zou hem geen goed doen; vindt ge het daarom niet beter,......".

„Neen, ik wil er onmiddelijk heen!"

„Laat ik u dan mededeelen, dat de dokter uitdrukkelijk heeft gelast, iedere gemoedsaandoening te voorkomen; de Graaf is wellicht niet zoo goed, als gij wel denkt."

„O God, geef mij kracht, snikte Anna; ik begrijp nu alles. Mijn vader is ernstig ziek; Betta, laat me gaan; ik wil naar zijn ziekbed; vader weet, dat ik kom; hij verwacht me!"

„Zoo?" vroeg Betta verwonderd; dan is 't niets anders dan dat dit hem op zijn ouden dag te sterk heeft aangegrepen!"

„Om Godswil, Betta, breng me bij zijn ziekbed! smeekte Anna, terwijl ze hare handen gevouwen tot haar uitstrekte.

„Goed, ik zal gaan zien, of gij tot hem kunt gaan; wacht dan hier maar een oogenblik;"

„Neen, Betta, hernam Anna, ik wacht niet; ik volg u op den voet!"

Deyman trachtte nog haar te bedaren; doch er was niets aan te doen. Anna ging met Betta naar de ziekenkamer, terwijl ze Deyman een teeken gaf, om haar te volgen.

De gebrekkige redactie van het Gouvernements-besluit (P. B. 1907 No. 26), Afd. VI, art. 1, letter a, sub 2, was oorzaak, dat, sinds de inwerkingtreding van de onderwijsverordening, dat artikel, naar de meening van de Gouverneur, verkeerd was uitgelegd.

Men volgde ongeveer de methode, die in Holland geldt en nam het aantal schoolgaande kinderen over de maand Januari. Veel verschil zal dit echter niet gegeven hebben, door dat alle kinderen, die wat later op school kwamen — en dat zijn er hier velen — daardoor bij de berekening van de subsidie niet in aanmerking konden komen.

De Gouverneur heeft bij de uitvoerige opgave van de redenen waarom bij het openen van een openbare school op Simpsonsbaai onnoodig achtte, de gegevens aangevoerd, die de Gezaghebber hem heeft versterkt, en die hij aanneemt juist te zijn. Waar hier de cijfers den doorslag geven en tevens is aangevoerd, dat er niet ver van Simpsonsbaai een openbare school is, waarheen de ouders desgewild, hun kinderen kunnen zenden, achtte hij het niet noodig op te sommen welke argumenten er door de landraden waren aangevoerd voor het openen van een openbare school op Simpsonsbaai.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke berichten.

Donderdag is alhier aangekomen Z. D. H. Mgr. ATANACIO VICENTE SOLER R, tit. Bisschop van Citarizo en Apostolisch Vicaris van Goajira. Z. D. H. was de gast van den Hoogeerw. Pater WOLSKY en is hedenmorgen naar Goajira verder gereisd.

Prinses Juliana.

De verjaardag van ons Prinsesje werd met opgewektheid gevierd. 's Avonds hield de Gouverneur receptie en bal.

La Cruz.

Deze wakkere Collega treedt Woensdag a. s. zijn veertienden jaargang in. LA CRUZ mag zich in een bloeiend bestaan verheugen, gesteund door de volle sympathie van het lezend Publiek.

Moge het blad zich nog verder uitbreiden en onder het bereik komen van een nog grooter aantal lezers.

Koloniale Raad.

Woensdagavond 8 uur zal de Nieuwe Begrooting behandeld worden.

Otamendi & Co.

Een handelsvennootschap tusschen de Heeren A. OTAMENDI en ROBERTO S. DE LANNOY werd 1 Mei ll. aangegaan, waarvan ons per circulaire mededeeling werd gedaan.

Waarvoor onzen dank, en het beste succes.

Onderwijs.

Hedenmorgen hebben examen afgelegd:

Mejuffr. AUGUSTA HELMUND voor den 4den rang, evenals de Eerw. Zuster MARIA ARCADIA; voor Nuttige handwerken, de Eerw. Zuster MARIA BATHILDE, en voor Fraaie handwerken, de Eerw. Zuster MARIA GUDULA. Aan allen onze hartelijke gelukwenschen.

De Guayana

is 22 April ll. van La Guaira naar Ciudad Bolivar vertrokken, volgens *El Nuevo Diario*.

De Venezolaansche lijn schijnt Curaçao uit te schakelen.

Nieuwe lijn.

Listin Diario van Sto. Domingo bericht als een mooi nieuws, dat een groote Hollandsche Maatschappij er over denkt Sto Domingo in haar vaarplan op te nemen. De route zou dan zijn: Venezuela, Curaçao, Haïti, Sto. Domingo, Puerto Rico en vice versa.

Hopen we, dat dit bericht waarheid bevat.

Mooi vooruitzicht.

El Imparcial weet mede te deelen dat het bij de Amerikaansche Regeering een punt van overweging uitmaakt, de invoerbelasting op strooihoeden te verlagen van 35% op 25% en den invoer van zout naar Pto. Rico en de V. St. geheel vrij te stellen.

Consul.

Tijdens de afwezigheid van den functionaris zal de Heer R. S. DE LANNOY het Consulaat van Colombia waarnemen.

Honden.

Door den Gouverneur werd een nieuw ontwerp aan den Kol. Raad aangeboden. In de Toelichting lezen wij:

Dikwijls hoort men de klacht van eigenaars van honden, dat zij vermissen hetzij den aan den halsband van hun hond hangenden penning, hetzij dien halsband zelf, of ook wel soms beide. Nu is de mogelijkheid volstrekt niet uitgesloten, dat minder eerlijk aangelegde lieden, die hun penning of halsband hebben verloren, zich dien van anderen meester maken, teneinde ze voor hun eigen honden te gebruiken. Bovendien kan niet worden gezegd, dat de thans in gebruik zijnde penningen sierlijk zijn. In groote hoeveelheden tegelijk besteld, kan echter een nette koperen penning tegen betrekkelijk geringen prijs (±10 cent) worden aangemaakt, welke dan tegen hetzelfde bedrag kan worden verstrekt, teneinde misbruik en last te voorkomen. Trouwens ook tegenwoordig betaalde men reeds voor den penning of voor het slaan van de merkletter.

Verandering van vorm telken jare wordt voorgesteld, om de politie in de gelegenheid te stellen gemakkelijk te onderscheiden of de penning de dán geldige is; terwijl het even eens veranderende opschrift meestal wel zal bestaan uit het jaartal, aanduidende voor welk jaar de penning zal gelden, en een volgnummer. Het volgnummer zal dienen om te voorkomen, dat iemand, die op onrechtmatige wijze aan een penning komt, deze voor zijn eigen hond zal gebruiken, daar bij het uitreiken van den penning zal worden opgeteekend, wie dat nummer heeft.

Welkom.

Verleden Zaterdag is hier aangekomen de nieuwe Opzichter bij O.W. de Heer J. C. GROENENDIJK, vergezeld van zijn echtgenoote.

Sta. Barbara.

Zooals onze Lezers weten, werd 'n paar maanden geleden de „Mijnmaatschappij Curaçao" opgericht. Daarna werden nog gevormd „Trustmaatschappij Curaçao I" en „Trustmaatschappij Curaçao II".

Van de „Mijnmaatschappij Curaçao" zijn commissarissen de Heeren C. E. TER MEULEN, Lid van HOPE & Co, president, JOHN GODDEN, W. H. GODDEN, mijningenieur, KURT KLAMROTH, president van den Handelskammer te Halberstadt, en CH. E. LABOUCHÈRE. Directeur is de Heer LOOYEN. Plaatsvervanger van den Heer TER MEULEN is Dr. jur. MELCHIOR, Syndicus der firma M. M. WARBURG & Co te Hamburg.

Van de „Trustmaatschappij Curaçao I" zijn Commissarissen: JOHN GODDEN, president; D. W. GODDEN, mijningenieur, en de Heer BIRD, sollicitor.

Directeur is: W. M VAN REGTEREN te Altena.

Deze maatschappij vertegenwoordigt uitsluitend de belangen van den Heer GODDEN.

Van de „Trustmaatschappij Curaçao II zijn commissarissen: CH. E. LABOUCHÈRE president; Geh. Kommerzienrat KARSEMACHER en KURT KLAMROTH.

Directeur is de Heer EDELMAN.

Deze maatschappij vertegenwoordigt de belangen van de aandeelhouders in de oude Santa Barbara Maatschappij.

Men is druk bezig met de voorbereidende werkzaamheden. De uitdieping van de haven staat op den voorgrond. Bij deze haven zullen machines geplaatst worden om de phosphaat te breken. Ook zal er een groote opslagplaats gebouwd worden, die 20.000 ton phosphaat bevatten kan. De funiculaire spoorweg zal over haar geheele lengte dubbel spoor krijgen.

De certificaatbewijzen, waarop de toegetreden aandeelhouders der oude Sta. Barbara Maatschappij recht hebben, zijn thans gereed; tengevolge van de drukkersstaking te Amsterdam werd de aanmaak vertraagd.

Decoratie.

De Heer C. FENSHAN JR. is door den Keizer van Duitschland benoemd tot Ridder 4e klasse in de Pruisische Kroonorde, naar aanleiding van de door hem aan Heer KLAMROTH en Mr. L. C. H. KUHN verleende steun in de Sta. Barbara-quaestie en in het algemeen voor het bevorderen van de belangen der Duitsche aandeelhouders. Onze gelukwenschen.

Officieele berichten.

Gedurende de afwezigheid van den heer E H L Maduro is de heer H P. Pieper tijdelijk benoemd tot lid van de commissie ten einde na te gaan en te onderzoeken of zij, die zich daarvoor aanmelden en den leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, voldoende bewijzen van bekwaamheid bezitten, om als bestuurder van een motorrytuig op te treden

Aan den torenwachter op Klein-Curaçao, J M Schotborgh is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend

Aan den klerk op Areba J N van der Veen Zeppenfeldt is om gewichtige redenen een maand verlof verleend

De opzichter van den Rykswaterstaat der vierde klasse met verlof, J C Groenendijk, is tijdelijk belast met de waarneming van het ambt van opzichter bij het Departement van Openbare Werken op Curaçao

Aan den Gezaghebber van Aruba, H J Beaujon is om gewichtige redenen een maand verlof verleend; en de districtmeester van het 4e en 5e district op Curaçao E K Thielen, is tijdelijk ontheven van die functien en tijdelijk belast met de betrekking van Gezaghebber aan Aruba

De heer J S Ludwig is tijdelijk aangesteld tot assistent-loods van de Fuikbaai alhier.

De klerk Jac F Haayen, werkzaam ter Gouvernements-Secretarie, is tijdelijk belast met den verkoop van zegels en met de registratie ten kantore van den Kolonialen Ontvanger.

Bij Koninklijk Besluit van 19 Maart 1913 No. 94 is de heer M R Boom erkend en toegelaten als Vice-Consul van de Dominicaansche Republiek op Bonaire.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Pedro Ansu, Juan Angell 2, T. Benifacia, Consul van Columbia. Anna De Castro (2), C. H. de Castro, David Figueroa, Kane de la Guinqueray, Merle Hoyer, C. Henriquez, Leon V. Harrison& Sons, Antoine Hauffer, Lorenzo A Mendoza, Manuel Praup, J A Rodriguez, E Knight Simmons a/b Schr. „Venesuela", George A. Clarke a/b Sch. „Estelle" c/o M E Curiel, Lambert Henriquez, Carl Lamsen, Maduro Jr & Co Winkel & Zonen

Aangeteekende stukken: Vd d' E Gaerste A C Henriquez, Dr M C Henriquez Jacob E Penso

Drukwerken: Luis Bendaña Antoine Hauffer

Niet vaar bestelling vatbaar de volgende drukwerken geadresseerd aan: J W D Mensing en Ddwards Henriquez & Co

Zonder adres: een exemplaar van „Amigoe de Curaçao"

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 2 Mei 1913.

AARDNOTEN (Pindas) per KG	0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1ste kw.	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G.	„ 0.65
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.20
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.55
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 4.12½
„ „ 1 (gebleekt) „	„ 4.25
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —
„ „ 6 „ „	„ 8.
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 9
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„ 12,
„ „ 11 „ „	„ 15.
„ „ 12 „ „ OLA	„ 15
„ „ 13 „ „	„ 15
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„ 15
„ „ van 55 cM of minder, per dozijn	

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 14 dagen werden in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

229 ratten
8774 muizen.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 OVERZIJDE.

te geven door de Militaire Kapel

PROGRAMMA.

1 Les Fraises	Pas Red	G. Parés
2 Fradiavolo	Ouverture	G. Auber
3. Geschichten aus dem Wiener Wald	Walzer	J. Strauss
4. Fantaisie sur la Boheme		G. Puccini
5 Amour Filial March (1e uitv.)		C. Boskaljon
Opgedragen aan mijn vader J. P. Boskaljon		
6 La Créole Ouverture 1e uitv.		C. Bandonck
7 Der Rixdorfer Polka (1e uitv)		E Philippe
8 El cigarillo Japones Danza		E. Pasarell

Uit de naburige Republieken.

In **Santo Domingo** wordt het, gelukkig, weer rustig. Grl. JOSÈ BORDAS VASQUEZ werd door Senaat en Kamer als waarnemend President der Republiek aangesteld voor den duur van een jaar. Heel erg vlot liep het niet van stapel, maar de nieuwe President heeft den eed reeds afgelegd, waarna een *Te Deum* in de Cathedraal werd gezongen.

Het nieuwe ministerie is ook reeds benoemd Santo Domingo kan zich nu gaan voorbereiden voor de Presidentskeuze, welke het volgend jaar moet plaats hebben.

In **Venezuela** is het al 5 jaar vrede. Het Congres werd 19 April ll. plechtig geopend, maar van *Handelingen* hebben we nog niet veel gelezen.

Zal de verhouding tot Nederland en Curaçao ook geregeld worden? Met Frankrijk is alles nu in orde 18 April is de nieuw benoemde gezant, JEAN FABRE te Caracas aangekomen en heel vriendelijk ontvangen.

Buitenland.

Verkort telegrafisch Overzicht.

Montenegro blijft de held van den dag. Oostenrijk maakt zich gereed zijn gezag te handhaven en eischt, dat de Mogendheden hun steun zullen verleenen om Skoetari weer ontruimd te krijgen. Rusland heeft echter laten weten, dat Oostenrijk goed na moet denken, alvorens Montenegro aan te vallen. De Balkanstaten schijnen ook te zamen een grooten statenbond te willen vormen. De besprekingen zijn in vollen gang.

BEKENDMAKING.

Aangezien het besturen van een motorrijtuig in het stadsdistrict door iemand, die geen bekwaamheid bezit om als bestuurder van een zoodanig rijtuig op te treden, zelfs onder onmiddellijk toezicht van iemand in het bezit van een rijbewijs, de veiligheid van het verkeer in gevaar brengt, wordt de aandacht van belanghebbenden gevestigd op art: 8, sub. 1o., in verband met art: 19, van de keur, houdende regeling van het verkeer op de wegen in verband met gebruik van motorrijtuigen (P. B. 1912, No: 59).

Het zich bekwamen tot bestuurder zal dus op eenzame wegen buiten het stadsdistrict moeten geschieden.

Curaçao, den 29n April 1913.

De waarn: Procureur-Generaal,

C. S. GORSIRA.

3—1

Curaçaosche Maatschappij

TOT BEVORDERING VAN LANDBOUW, VEETEELT, ZOUTWINNING EN VISSCHERIJ.

Algemeene Vergadering van Leden der Curaçaosche Maatschappij tot Bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning en Visscherij op Donderdag 8 Mei 1913 's avonds 8 uur op de Bovenzaal der Societeit. „De Gezelligheid" alhier:

Aan de orde:

1o. *Jaarverslag.*
2o. *Verkiezing van twee bestuursleden wegens periodieke aftreding.*
3o. *Benoeming van een Commissie tot nagaan der rekening over 1912 en der begrooting voor 1914.*
4o. *Medědeelingen en Voorstellen*

Curaçao 29 April 1913.

Het Bestuur der Maatschappij,
H. H. R. CHAPMAN, Voorzitter.
G. B. DUSSEL, Secretaris.

HAVEN-NIEUWS.
VAN 26 APRIL – 10 MEI.

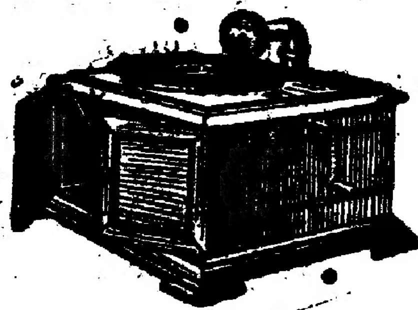
Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Guayana	A Rosales	27 April	Pto Cabello	27 April	Maracaibo
Prins Maurits	P Koningstein	26 „	Amsterdam	27 „	New-York
Maracaibo	G W Goodman	26 „	New-York	26 „	Maracaibo
Raum	R Bull	25 „	Maracaibo	25 „	New-York
Merida	A Johanson	28 „	Maracaibo	28 „	La Guayra
Maracaibo	G W Goodman	1 Mei	Maracaibo	1 Mei	New-York
Caracas	Furst	1 „	New-York	1 „	La Guayra
Merida	A Johanson	30 [?] April	La Guayra	1 „	Maracaibo
Guayana	A Rosales	2 „	Maracaibo	2 „	La Guayra
Prins Willem III	C v Baaren	4 „	New-York	5 „	Amsterdam
Caracas	Furst	6 „	La Guayra	7 „	New-York
Merida	A Johanson	7 „	Maracaibo	7 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	10 „	New-York	10 „	Maracaibo
Pr der Nederl.	J C Metus	10 „	Amsterdam	12 [?] „	New-York
Perou	Le Breton	28 April	Colón	28 April	Bordeaux
Sardinia	E Wunnenberg	1 Mei	Hamburg	3 Mei	Hamburg
Toscana		2 „	Genova	2 „	Colón
Belgian	Mc Cormick	3 „	Liverpool	3 „	Sta Marta
Sachsenwald	H. Hintze	3 „	Pto Colombia	4 „	Hamburg
Niederwald	L Schubarth	10 „	Hamburg	10 „	Pto Colombia

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Sophia	26 April	Bonaire	*Dolores Cecile C*	26 April	Rio Hacha
Marina V	26 „	Pto Cabello	*Virginia H*	28 „	Vela de Coro
Rosa Maria H	27 „	Aruba	*Refugio H*	29 „	Aruba
Pluma d Oro V	27 „	Vela de Coro	*Rosa Maria H*	29 „	Aruba
Refugio H	27 „	Aruba	*Pluma de Oro*	28 „	Margarita
W L Swift A	29 „	Pto Rico	*Sophia H*	29 „	Bonaire
Sophia H	29 „	Bonaire	*España D*	30 „	Sto Domingo
9 de Abril H	29 „	Maracaibo	*Mereida H*	1 Mei	Bonaire
Hirondelle H	29 „	Maracaibo	*Olinda H*	2 „	Barahona
Sirena V	30 „	Maracaibo	*Gov v d Brand.*	3 „	Rio Hacha
Clicia V	30 „	Maracaibo			
Quisqueja D	1 Mei	S Domingo			
Meteor H	1 „	Maracaibo			
Virginia H	2 „	Vela d Coro			

DE PATHEFOON IN ELK GEZIN

Aria's en Koren van de meest beroemde Componisten, Orkestnummers met volle bezetting, Voordrachten van de meest populaire Artisten.

ERNST — De zoo spoedig afgesleten naald, door de andere Spreekmachines aangewend, en die oorzaak is van zoovele hinderlijke bijgeluiden, is bij de Pathéfoon vervangen door den onverslijtbaren Saffier. Hiervan blijft de weergave ook na herhaaldelijk gebruik van onberispelijke zuiverheid. — LUIM

Serie E.

Beschrijving van het Toestel.

Afmetingen: 45 c.M. grondvlakte en 25 c.M. hoogte. Genre notenhout, prachtig gebeeldhouwd met artistieke versieringen en **Pathé**-concert-alluminium-weergever.

De voortreffelijkheid der **Pathe-platen**, die zonder naald bespeeld worden, is algemeen bekend. De **Pathe-platen** kunnen een enorm aantal malen bespeeld worden; zij behouden de sterkte, het vermogen en het tempo van het orkest, de zuiverheid, de volheid en het schoone van de stem der beroemde artisten, die onze uitgezochte nummers vertolkt hebben. Het repertoire bestaat thans uit ongeveer 25.000 opnamen in alle talen en wordt dagelijks uitgebreid. Het is dus een onuitputtelijke bron van de edelste genietingen.

Repertoire van MEER dan 25000 opnamen in alle talen.

Enorme keuze van de meest beroemde Zangers en Zangeressen, als: **Albers, Urlus, H. van Oort, Dons, Nété Vaguet, Engelen-Sewing, Tilly Koenen, Boninsegna, Wognumkoor** etc., voordrachten van **Speenhoff, Soiser & Hesse, Dumas** etc. de meest beroemde en bekende Aria's, Koren, Opera's, Operetten, Orkestnummers, Gewijde muziek, Walsen, Polka's, Fluit-, Viool- en Cello-solo's etc.

Wij zorgen voor een

MOOIE EN UITGEZOCHTE

collectie platen.

PATHÉPLATEN

35 c.M.

f 3.

Prijs *f* 17.50

DE NAALD-GRAMOPHONE

STAAT TOT DE

PATHEFOON

ALS DE

Trekschuit tot de vliegmachine.

WIJ LEVEREN U NAAR EIGEN KEUZE

hetzij een toestel Serie D of Serie E;
een Serie bestaande uit toestel met 20 platen van 35 c.M. of 25 platen van 28 c.M. dubbelzijdig;
dus 40, resp. 50 verschillende nummers.

TOT DEN PRIJS VAN f. 120

tegen overgave van documenten

PATHÉPLATEN

28 c.M.

f 2.50.

Serie D.

Beschrijving van het toestel.

Afmetingen 37 c.M. grondvlakte en 17 c.M. hoogte Genre eiken en notenhout, gebeeldhouwd, met **Pathé** concert-alluminium-weergever en grooten hoorn van ongeveer 50 c.M. middellijn.

Op den **Pathéfoon** zijn alle vindingen van de moderne techniek toegepast, zonder dat de prijs verhoogd werd. Hij brengt u muziek en zang, poëzie en vreugd in huis zonder noemenswaardige financieele offers. De stem van den zanger in alle toonaarden, de klank van het instrument van elken vorm, de harmonie van het geheel, de ontroering van den kunstenaar, de schalksheid van den humorist; alles geeft de **Pathéfoon** weder tot in de fijnste nuances. De **Pathéfoon** is een trouw dienaar in uw huis en tevens een betrouwbaar vriend. Op bevel, zonder ooit te weigeren, schenkt hij u alle ontroeringen, welke gij van den zanger of dichter kunt verlangen. Wat alle kunstenaars van alle landen schiepen, wordt door den **Pathéfoon** herhaald, met vlekkelooze reinheid van toon.

PLAATSELIJKE AGENTEN

gevraagd.

Bij vooruit-inzending van het bedrag bij bestelling wordt op dezen prijs *10 %* korting toegestaan. *Teneinde zich* van *een prompte uitvoering te verzekeren, gelieve men een spoedigste zijn bestelling in te zenden aan de N. V. PATEFOON Co. te ROTTERDAM* (Postbus 217) met duidelijke vermelding van beroep, naam en adres des bestellers. Verzocht bij bestelling te vermelden, of een toestel *D* (met hoorn) of een toestel *E* (zonder hoorn) verlangd wordt, alsmede of men 20 platen van 35 c.M., dan wel 25 platen van 28 c.M. wenscht.

Hamburg-Amerika-Linie.

Gevestigd in 1847.

Geregelde Vracht- en Passagier-Dienst onderhouden door 58 verschillende Lijnen, met 350 Havens in alle Werelddeelen.

Dienst tusschen Europa-West-Indie-Venezuela-Colombia.

Lijn I. *Aankomst* te **Curaçao**: van Europa en tusschen havens, den 1sten van elke maand.
Vertrek van Curaçao; naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas Havre en Hamburg den 2|3 den

Lijn IV. *Aankomst* te Curaçao van Hamburg-Antwerpen en St. Thomas den 10 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Pto. Colombia, Cartagena Colon en Central America, den 10|11.

Lijn IV. *Aankomst* te Curaçao den 17n van elke maand van Colon, Cartagena en Pto. Colombia. *Vertrekt* den 18n naar Europa via St. Thomas, en even Pto. Plata.

Passagiers-vervoer naar alle plaatsen, welke door bovengenoemde lijnen worden aangedaan.

Behalve de stoombooten van bovengenoemde lijnen, doen eventueel ook andere Passagierschepen der Maatschappij, deze haven aan, die over St. Thomas direct naar Europa varen, en de reis in ongeveer 15 dagen volbrengen.

De Passagiers-schepen der Hamburg-Amerika Lijn zijn alle voorzien van de noodige toepassingen voor de veiligheid en comfort der opvarenden.

Prijs der Passage naar Havre of Hamburg:
I Klas: $ 110; III Klas: $ 50–A. G.
Retour Biljetten: 10% afslag op de heen- en terugreis.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich tot

EDWARDS, HENRIQUEZ & Co.,

Agenten.

BEKENDMAKING.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1en Sept. 1911 t/m 28 Februari 1912 onder No. **6237 E**, t/m No. **4622 G** zal plaats hebben op *Donderdag*, den **8sten Mei** a. s., en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 26 April. 1913

De Voorzitter.

A. JESURUN.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eere-medaille, 1904.
, Brussel, 1910
Curaçao, Waterkant Otrabanda.

St. Thomas-kring.

Donderdagavond 8 Mei a. s. Gewone vergadering in het lokaal der Vereeniging Kerkplein-Overzijde.

Aanvang 8 uur 's avonds.

De Directeur

P. fr. R. J. C. WAHLEN.

De Curaçaosche Hypotheekbank.

Het Bestuur van bovengemelde Bank maakt hierbij aan de debiteuren bekend, dat het van de Algemeene Vergadering van den 19n Maart 1913, de opdracht heeft gekregen om na den 1n Mei dj. tot gerechtelijke opvordering van kapitaal en interesten over te gaan van allen, die aan hunne verplichtingen jegens de Bank niet hebben voldaan.

Namens het Bestuur,
De Secretaris
C. P. NEUMAN Wz.
Curaçao 28 Maart 1913.

5—5

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE"

VAN

Longman Martinez.

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 37 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1 Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

ZOO JUIST VERSCHENEN!

CATECISMO GRANDI

DI

Doctrina Cristiana

PA VICARIATO APOSTOLICO DI CURACAO.

Verkrijgbaar in het St. Martinusgesticht Overzijde en op Pietermaai bij den Eerw. Br. Jozef. 15 cts ongebonden, 25 cts gebonden